

GREEN
CLIMATE
FUND

Proiectul: Suport pentru Republica Moldova în stabilirea și fortificarea Autorității Naționale Desemnate, elaborarea cadrului strategic și dezvoltarea programului național de angajare cu Fondul Verde pentru Climă

Programul de țară pe componentul de adaptare, ca parte a cadrului strategic, în angajamentul Republicii Moldova cu Fondul Verde pentru Climă.

Introducere:

În procesul de angajare cu Fondul Verde pentru Climă (FVC), Republica Moldova vede o oportunitate reală în obținerea finanțelor spre satisfacerea priorităților investiționale de adaptare la schimbările climatice. Domeniul de activitate 2 al Programului Readiness al FVC include stabilirea cadrului strategic al țării de angajare cu FVC și, în acest scop, Autoritatea Națională Desemnată (AND) dezvoltă Programul de Țară, în care se definesc prioritățile naționale investiționale privind schimbările climatice și acțiunile prioritare pentru angajarea cu Fondul.

În elaborarea Programului de Țară sunt implicate părțile interesate la toate nivelurile: guvern, instituții locale și comunitare, sectorul privat și societatea civilă care își au contribuția la identificarea priorităților naționale privind schimbările climatice, dezvoltarea notelor conceptuale de proiecte/ programe, precum și la implementarea proiectelor/ programelor care pot fi sprijinite de FVC.

Programul de Țară este un document dinamic, în evoluție, prin care Republica Moldova își prioritizează anual sau după necesitate domeniile investiționale în cadrul unui proces participativ, cu implicarea activă a părților interesate.

Cuvinte cheie: Program de Țară, Fondul Verde pentru Climă (FVC), Autoritate Națională Desemnată (AND), priorități investiționale privind adaptarea la schimbările climatice, domenii de impact/ rezultat, criterii de investiții.

Conținut:

În procesul de stabilire a cadrului strategic prin elaborarea Programului de Țară de angajare cu Fondul Verde Pentru Climă au fost analizate politicile și documentele strategice naționale și sectoriale de dezvoltare și adaptare în raport cu riscurile climatice, vulnerabilitățile, necesitățile și oportunitățile de adaptare a sectoarelor, studiile și rapoartele partenerilor de dezvoltare, consultările cu experții naționali și a fost identificată o listă a tematicilor prioritare de investiție pe componentul de adaptare:

- *sectorul agricultură:* reabilitarea/ dezvoltarea sistemelor eficiente de irigare și a infrastructurii de drenaj; gestionarea durabilă a solurilor; gestionarea riscurilor aferente fenomenelor extreme; implementarea soiurilor cu potențial adaptiv ridicat; gestionarea șeptelului și a terenurilor pentru pășunat în aspectul schimbărilor climatice; securitatea alimentară; managementul integrat de combatere a bolilor și a dăunătorilor; asigurarea riscurilor legate de schimbările climatice cu impact asupra producției agricole și competitivității agriculturii;
- *sectorul resurse de apă:* reabilitarea/ construirea infrastructurii de aprovizionare cu apă și de canalizare; calitatea apei; managementul integrat al resurselor de apă; eficientizarea sistemului municipal și industrial de alimentare cu apă; îmbunătățirea tratamentelor apelor uzate; captarea și utilizarea apelor pluviale; controlul inundațiilor;
- *sectorul sănătate:* asistență medicală accesibilă pentru comunitățile izolate și grupurile vulnerabile de populație; modificarea infrastructurii spitalelor la standardele "verzi"; sistem informațional național pentru procesarea datelor cu privire la efectele riscurilor climatice asupra sănătății publice; prevenirea, avertizarea timpurie, gestionarea și depășirea impactului fenomenelor meteo extreme; eradicarea malnutriției și siguranța alimentară;
- *sectorul forestier:* restabilirea ecologică și extinderea pădurilor și a centurilor forestiere; stabilirea ariilor protejate de bază și a zonelor tampon pentru utilizarea durabilă a biodiversității și resurselor acvatice; crearea de noi păduri adaptate la consecințele schimbărilor climatice; gestionarea incendiilor forestiere, epidemiilor de dăunători/ maladii; restabilirea fluxului de servicii ecosistemice ale pădurii;
- *sectorul energie:* utilizarea surselor de energie regenerabilă; construcția centralei de acumulare a excesului de energie produs de parcurile eoliene și centralele electrice fotovoltaice; generarea descentralizată a energiei electrice; eficientizarea energetică; îmbunătățirea infrastructurii de distribuție a energiei electrice; crearea în apropierea CET-urilor a zonelor economice libere;
- *sectorul transporturi:* construcția și reabilitarea drumurilor, podurilor și viaductelor în baza standardelor climatice; reînnoirea sistemelor de drenaj a drumurilor; curățarea albiei, aprofundarea căilor navigabile ale râurilor; crearea infrastructurii urbane pentru ciclism; asigurarea riscurilor legate de schimbările climatice cu impact asupra infrastructurii de transport ș.a.

GREEN
CLIMATE
FUND

Această listă a tematicilor nu este definitivă și exhaustivă și va fi modificată/ completată anual sau după necesitate, cu participarea părților interesate și prin aplicarea metodologiilor de prioritizare.

În baza tematicilor de adaptare vor fi elaborate note conceptuale de proiecte/ programe pentru a fi incluse în portofoliul de proiecte promovate spre finanțare către FVC.

În conformitate cu Instrumentul de guvernare [3] și metodologiile de evaluare inițială [1, 2, 4], FVC va sprijini proiectele/ programele care:

- vor aduce beneficii majore de adaptare pentru țară în promovarea schimbării de paradigmă către o dezvoltare rezilientă la schimbările climatice;
- se încadrează în domeniile de impact/ rezultat ale FVC: (i) sănătatea, securitatea apei și alimentelor; (ii) existența populației și comunităților; (iii) infrastructura și mediul construit; (iv) ecosisteme și servicii de ecosisteme;
- satisfac criteriile de investiție ale Fondului: (i) potențialul impactului; (ii) potențialul schimbării de paradigmă; (iii) potențialul de dezvoltare durabilă; (iv) necesitățile beneficiarului; (v) posesia de țară; (vi) eficiența și eficacitatea.

Totodată, în cerințele FVC este menționată obligativitatea complementarității cu disponibilitatea existentă, adică, proiectele/ programele care solicită sprijinul FVC trebuie să fie parte a programelor naționale, strategiilor și planurilor de adaptare și să promoveze prioritățile țării privind adaptarea la schimbările climatice, inclusiv incorporarea dimensiunii egalității de gen, să consolideze și să perpetueze rezultatele proiectelor implementate și celor în derulare privind adaptarea la schimbările climatice [2, 5].

Comisia națională pentru schimbările climatice (CNSC) în cadrul Mecanismului de coordonare a adaptării la schimbările climatice (MCASC), prin componentul său de Monitorizare și Evaluare va efectua monitorizarea și evaluarea proiectelor FVC implementate în Republica Moldova și contribuția lor la progresele generale de adaptare a țării la schimbările climatice.

Concluzii:

- Procesul de elaborare a Programului de Țară reunește părțile interesate la toate nivelurile: guvern, instituții locale și comunitare, sectorul privat și societatea civilă pentru a identifica/ propune priorități investiționale privind adaptarea la schimbările climatice, astfel promovând și consolidând posesiunea de țară.
- FVC va sprijini proiectele/ programele care vor aduce beneficii majore de adaptare pentru țară în promovarea schimbării de paradigmă către o dezvoltare rezilientă la schimbările climatice, care se încadrează în domeniile de impact/ rezultat ale FVC și satisfac criteriile de investiții ale Fondului.

Referințe:

1. Further Development of the Initial Investment Framework: Sub-Criteria and Methodology. GCF/B.09/07, 23 February 2015
2. GCF Handbook. Decisions, policies and frameworks as agreed by the board of the green climate fund through december 2017
3. Governing Instrument for the Green Climate Fund. GCF, 11 December 2011
4. Implementation of the initial Strategic Plan of the GCF – Addendum I: Update on country programmes and entity work programmes GCF/B.16/04/Add.01, 20 March 2017
5. Mapping of elements related to project or programme eligibility and selection criteria. GCF/B.19/38, 25 February 2018

Informație de contact:

Oficiul Schimbarea Climei,

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova

MD-2004, mun. Chișinău, str. Mitropolit Dosoftei 156a, of. 37, Tel/Fax: +373 22 232247; E-mail: adapt@clima.md

MINISTERUL AGRICULTURII,
DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI MEDIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA

